

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFTLITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

*Versijnt maandelijks, behalve in augustus.
Samengesteld door de Stichting voor Econo-
misch Onderzoek der Universiteit van Am-
sterdam*

A. ACCOUNTANCY

III. LEER VAN DE ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE

A substitute for the realization principle

Coutts, W. B. — In de rubriek „Accounting Research” van augustus en september 1962 van dit blad werden enkele studies in discussie gebracht met betrekking tot fundamentele waarderingsbeginselen. Een dezer studies, „A Tentative Set of Broad Accounting Principles for Business Enterprises” door Sprouse en Moonitz, bevatte o.a. de suggestie het realisatie-principe los te laten. Dit principe houdt in dat opbrengsten moeten worden beschouwd als inkomsten in de periode waarin de verkoop plaatsvond. Als punten van kritiek worden o.a. genoemd de beperkte nauwkeurigheid, nl. alleen bij een uniforme goederenstroom, het miskennen van het continuïteitsbeginsel, de misplaatste concentratie op één fase in de bedrijfsactiviteiten, nl. de verkoop en het kunstmatige en zinloze onderscheid tussen gerealiseerd en niet-gerealiseerd inkomen waardoor ook de werkelijke verschillen tussen onderscheidene oorzaken van waardeveranderingen worden genegeerd. De twee schrijvers hebben een stelsel ontworpen waarin waardemutaties geheel kunnen doorwerken. Een belangrijk verschil komt naar voren ten aanzien van de afschrijving. In plaats van de historische kosten dient een schatting van de vervangingskosten te worden gemaakt. Door deze en andere wijzigingen zou de balans aanmerkelijk aan realiteit winnen, aldus Coutts die in deze problematiek nog een rijke bron van discussie ziet.

A III - 2

The Canadian Chartered Accountant, juni 1963

E 635.451 : E 741.23 : E 753

Network Scheduling of Accounting Operations

Kennedy, J. N. — Door de Illinois Bell Telephone Company werd kort geleden een systeem tot schematisering van periodieke berekeningswerkzaamheden, gebaseerd op het „netwerk-stroom”-principe, ontwikkeld. De schrijver behandelt als markante voordelen van dit systeem een meer doelmatig gebruik van personeel en machines, een uitvoerig organisatieschema betreffende de administratieve activiteiten en een snelle en betere informatie aan de bedrijfsleiding welke haar in staat stelt snel en doeltreffend beslissingen te nemen en correcties aan te brengen. Het beschreven systeem kan ook voor andere dan eenmalige werkzaamheden worden gebruikt. Tenslotte wijst de schrijver nog op andere toepassingen van netwerk-stroommethoden zoals budgettering, kwalitatieve standaardisatie en het bestuderen van de zg. cash flow.

A III - 3

Financial Executive, juni 1963

E 635.451 : E 741.23 : E 736.43

Van mechanisering tot automatisering van de inkoopadministratie

Oorschot, J. M. van — Onder automatisering van een onderdeel van de administratie kan men verstaan een aantal fasen welke ieder weer een hogere graad van automatisering betekenen. De schrijver geeft eerst een algemeen overzicht en onderscheidt daarbij een zevental fasen. Met betrekking tot de toepassing op de inkoopadministratie volgt dan een analyse van de werkzaamheden van de inkoopafdeling alsmede een samenvatting van de gegevens die vermeld staan op de formulierenstroom die deze activiteiten begeleidt, t.w. documenten ter begeleiding van de goederen- en geldstroom, documenten voor de samenvattende overzichten en tenslotte de signalerings- en conclusiestadia. De automatiseringsmogelijkheden bestrijken nog niet meer dan de eerste drie fasen, t.w. de simulatie- of vertaalprogramma's, het integreren van extracomptabele en statistische gegevens alsmede van gegevens betreffende verwante administratieve eenheden zoals credi-

turen- en materieeladministratie. De voornaamste oorzaken zijn dat de tot dusver verkregen samenvattende overzichten extern zijn en dus successievelijk moeten worden geraadpleegd terwijl de programmeringscapaciteit van de conventionele apparatuur onvoldoende is om het voorafgaande in één ongedeeld machinaal proces te doen plaatsvinden. Deze beperkingen kunnen voor een deel worden ondervangen door gebruik te maken van een aantal door de schrijver genoemde technische voorzieningen.

A III - 3 : Ba VI - 22

E 635.451 : E 741.23 : E 73 : E 753.1

Inkoop, juli-augustus 1963

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

III. WAARNEMINGSMIDDELEN

Forecasting and Measuring with Correlation Analysis

Knap, R. A. — De toepassing van de correlatiemethode voor bedrijfsprognoses en -begrotingen vereist voldoende praktische kennis van statistische instrumenten. Bovendien werpt deze methode door de vereiste historische gegevens eerst na een langere periode resultaten af, hetgeen haar relatief duur maakt in vergelijking met gebruikelijke begrotings- en projectiemethoden. Op den duur zullen de verkregen resultaten echter nauwkeuriger en realistischer zijn, vooral door een grote gevoeligheid voor causale relaties en door een grote flexibiliteit. In een drietal appendices gaat de schrijver uitvoerig op de statistische bijzonderheden van de correlatie-analyse in.

Ba III - 2 : Ba VI : 18

E 76 : E 641.231.3

Financial Executive, mei 1963

IV. LEER VAN DE KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

Revaluations as Business Decisions and as Measures of Capital

Butler, E. B. en H. Hart — Herwaardering is in principe een schatting van het vermogen dat nodig is om een bedrijf te stichten, gelijkwaardig aan dat welks activa aan een herwaardering worden onderworpen. Uit dien hoofde kan een herwaardering dan ook een belangrijke beleidsbeslissing zijn en een mogelijke basis voor realistische schattingen van het geïnvesteerde vermogen. Aan de hand van voorbeelden van bedrijven welke een gehele of gedeeltelijke herwaardering toepasten, bespreken de schrijvers enkele beweegredenen zoals een nauwkeuriger vaststelling van de winst, herziening van de afschrijvingspolitiek en een beter inzicht in de afzonderlijke bijdragen in een onderneming met gespreide belangen. In de meeste gevallen wordt een positieve herwaardering gevolgd door de uitgifte van bonusaandelen, soms prefereert men terwille van bv. een grotere flexibiliteit of een structureel minder gunstige positie het aanhouden van een reserve. Nog slechts weinig bedrijven volgen een systeem van regelmatige herwaardering; alleen al om deze reden vormen herwaarderingen een onvolkomen bron van realistische maatstaven voor geïnvesteerd vermogen.

Ba IV - 2e

E 253.2

Accountancy, juni 1963

V. LEER VAN DE FINANCIERING

Vraagstukken verband houdende met de financiering van de zich uitbreidende onderneming

Scheffer, Prof. Dr. C. F. — Het artikel betreft een voordracht voor de leden van het Nederlands Instituut van Accountants op 15 maart 1963 te Rotterdam alsmede een verslag van de discussies welke na de voordrachten te Amsterdam en Rotterdam plaatsvonden. Het hoofdprobleem betreft de financiering van de capaciteitsuitbreiding. Teneinde een indruk te krijgen van het intern beschikbaar komende vermogen waarop eventueel kan worden geïncipeerd, is een nauwkeurige projectie van toekomstige „cash-flows” voor en na realisatie van de nieuwe investering van groot belang. Bij de financiering met vreemde middelen behoeven de solvabiliteitsverhoudingen minder stringent te worden toegepast dan in de leerboeken somtijds wordt gesteld; de spreker wijst op de verschuifbaarheid van deze verhoudingen in verband met garanties, zekerheden, „incentives” (aan de geldgevers

wegens grotere dan normale risico's toegekende extra rechten zoals een bepaalde prijs voor te verkrijgen aandelen, conversierecht en het recht op een omzetbonus of een deel van de winst) en credietverzekering. Nochtans mogen de solide kapitaalsbasis en het weerstandsvermogen niet uit het oog worden verloren. Vooral de middelgrote en kleine ondernemingen hebben moeite met de uitbreiding van hun kapitaalsbasis; in sommige gevallen kan de Nederlandse Participatie Maatschappij uitkomst bieden. Voor de groeiende open N.V. biedt de converteerbare obligatie als overgangsfianciering interessante mogelijkheden, mits gebaseerd op een financieel plan op lange termijn.

De financieringsmogelijkheden in Nederland - in sterke mate bepalend voor de industriële ontwikkeling - zijn in redelijke mate beschikbaar. Het is vooral de taak van de accountant deze mogelijkheden te kennen teneinde voor zijn cliënt de juiste keuze te kunnen doen. De interne financiering wordt sedert enige tijd in sommige branches helaas bemoeilijkt door fiscale maatregelen en ook door inkrimpende winstmarges. Tenslotte merkt Prof. Scheffer op dat de wetenschappelijke benadering en de oplossing van het financieringsvraagstuk vooral geplaast dienen te worden in het licht van de marktanalyse, het conjunctuur- en het structuuronderzoek.

In de discussie te Amsterdam wijst Prof. Dr. A. Th. de Lange op de noodzaak in de leningsvoorwaarden zodanige bepalingen op te nemen dat het aanpassingsvermogen aan de toekomstige ontwikkeling van de onderneming zo groot mogelijk is. In de discussie te Rotterdam wordt o.a. opgemerkt dat interne financiering niet zonder gevaar is, indien niet tevens de grotere rendabiliteit tot uitdrukking komt in het dividendpercentage.

Ba V - 2
E 322.12

De Accountant, mei 1963

Deferred Income in H. P. Contracts

Naar aanleiding van bezwaren - o.a. van de zijde van het Institute of Chartered Accountants - tegen de wijze waarop financierings- en huurkoopmaatschappijen de door hen uit hoofde van gesloten contracten nog te ontvangen termijnen berekenen en de wijze waarop deze bedragen op de balans worden vermeld, heeft de Australian Hire Purchase Conference haar leden een rapport met aanbevelingen doen toekomen teneinde terzake verbeteringen aan te brengen. De belangrijkste aanbeveling betreft de toepassing van de „Rule of 78” voor korte contracten met een looptijd tot 5 jaar en de toepassing van de „Collins Factors” voor contracten met een langere looptijd. Deze aanbeveling was een gevolg van het feit, dat de toepassing van de „Rule of 78” bij contracten op lange termijn tot grote onnauwkeurigheden aanleiding gaf. De in het rapport vermelde termijn van 5 jaar is niet willekeurig gekozen, maar hangt samen met die welke voor het merendeel der huurkoopcontracten en persoonlijke leningen geldt.

Ba V - 5c : Ba IV - 2e, 8
E 325.321 : E 253

The Chartered Accountant in Australia, april 1963

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

Concentratie

In het juni-nummer van dit maandschrift zijn opgenomen de voordrachten welke gehouden werden op de economenconferentie van 27 en 28 maart 1963. Prof. Dr. J. Wisselink sprak over de bedrijfseconomische aspecten van de concentratie, Dr. C. J. van der Weyden over concentratie en de economische orde, Mr. P. Verloren van Themaat behandelde de mededinging, het monopolie en de kartels in de E.E.G., terwijl Drs. J. M. den Uyl over concentratie en machtsvorming sprak. De afgedrukte voordrachten bevatten tevens een verwijzing naar de door de sprekers geraadpleegde literatuur. Tenslotte is opgenomen een samenvatting van deze redevoeringen door Prof. Dr. C. F. Scheffer.

Ba VI - 5
E 633.1

Maandschrift Economie, juni 1963

Der industrielle Standort

Enzmann, Dr. sc. techn. M. — De schrijver beperkt zijn opstel over de bepaling van de vestigingsplaats tot het grondstoffen verwerkende industriële bedrijf. In tegenstelling tot de zg. klassieke - Launhardt, Weber - en daaruit voortspruitende theorieën - Engländer, Ohlin, Palander - welke een overwegend kwalitatieve en derhalve weinig praktische betekenis hebben, tracht hij door middel van een wiskundig model kwantitatieve steun te verlenen bij de keuze van de vestigingsplaats.

Het onderhavige probleem is een optimumprobleem: de optimale vestigingsplaats is

in vergelijking met andere die, welke aan de al dan niet te berekenen bedrijfsvoorwaarden zo goed mogelijk voldoet en een maximaal bedrijfsresultaat oplevert. Een kwantitatieve wijze van benadering moet zich beperken tot de berekenbare factoren; de schrijver meent dat op grond daarvan nochtans een verantwoorde keuze mogelijk is. Daartoe is volledige kennis van het bedrijf in de vorm van budgetgegevens betreffende de verwachte opbrengst, de onderscheidene kostensoorten en het vereiste vermogen geboden. Deze grootheden dienen in hun afhankelijkheid van de alternatieve vestigingsplaatsen te worden berekend, teneinde de maximale rentabiliteit te kunnen bepalen. De schrijver werkt een kosten- en een rentabiliteitsmodel uit, welke een dynamisch karakter kunnen krijgen door invoering van de factor tijd als variabele. Als hulpmiddel bij de keuze tussen alternatieve vestigingsplaatsen wijst hij op de bruikbaarheid van enkelvoudige en rang-correlatie.

Ba VI - 8
E 643.3

Industriële Organisatie, 1963 nr. 5

Assortimentsbepaling in de detailhandel

Hesterman, N. C. H. — Het voortdurend toenemend assortiment in de maatschappelijke voortbrenging - o.a. als gevolg van nieuwe artikelen en variaties, het streven naar meer merkartikelen, stijgende kosten welke tot grotere omzet dwingen, toenemende koopkracht - kan door de detailhandel niet ongelimiteerd worden opgenomen. Teneinde een rationeel assortimentsbeleid te kunnen voeren, dienen relevante gegevens ter beschikking te komen van de bedrijfsleiding, zowel wat betreft de inkoop en de verkoop als de goederenvoorraad. Daartoe dient de goederenadministratie een structuurwijziging te ondergaan in die zin dat per individueel artikel de omgezette hoeveelheid per prijsklasse, de brutowinst, de omzetssnelheid, het vermogens- en ruimtebeslag enz. geregistreerd dient te worden. Nauwere samenwerking tussen in- en verkoopbeleid is nodig, mede opdat wijzigingen in het assortimentsbeleid snel en volledig kunnen worden doorgevoerd.

Ba VI - 9
E 635.342.222

Tijdschrift voor Efficiëntie en Documentatie, mei 1963

Practical Media Decisions and the Computer

Moran, W. T. — De belangrijkste nieuwe toepassing van de computer betreft de ontwikkeling van beslissingsmodellen ten behoeve van de keuze uit ter beschikking staande middelen. Een dergelijk model dient gebaseerd te zijn op een beslissingsprincipe hetwelk de logische wederzijdse betrekkingen tussen alle relevante factoren beschrijft. De schrijver ontwikkelt vervolgens een voor de reclame praktisch hanteerbaar model; dit model is gebaseerd op het zg. "High Assay Principle" hetwelk inhoudt een trapsgewijze verdeling van het te investeren bedrag over de aanwendingsmogelijkheden op zodanige wijze dat de hoogste gezamenlijke opbrengst wordt verkregen.

Ba VI - 11 : A III - 3
E 641.25 : E 738.4

Journal of Marketing, juli 1963

How Practical is the Media Model?

Georges, J. St. — De praktische aspecten met betrekking tot de besluitvorming door middel van computers, zoals beschreven door W. T. Moran in hetzelfde nummer van dit tijdschrift, kunnen in drie punten worden samengevat: 1. alvorens terzake een effectief gebruik kan worden gemaakt van het computersysteem, dient een grote hoeveelheid informatief materiaal te worden verzameld terwijl nieuwe technieken moeten worden ontwikkeld; 2. de nieuwe systemen kunnen een belangrijke bijdrage leveren tot het reclamewezen; 3. bij de verdere ontwikkeling moet men zeer behoedzaam te werk gaan teneinde ernstige fouten door overschatting te vermijden.

Ba VI - 11 : A III - 3
E 641.25 : E 738.4

Journal of Marketing, juli 1963

Computer Simulation of Consumer Behavior

Wells, W. D. — De toepassing van elektronische machines voor de nabootsing van ingewikkelde maatschappelijke structuren zal het in de eerstkomende jaren mogelijk maken de beoogde zg. marketing-strategie vooraf snel en goedkoop te toetsen.

Bij het onderhavige probleem worden de te onderzoeken gezinshuishoudingen of een steekproef ervan als afzonderlijke eenheden in de machine gebracht; door de toevoeging van de berekende aankoopwaarschijnlijkheid per periode voor elk produkt gedragen deze eenheden zich als de werkelijke huishoudingen. Het zo nauwkeurig mogelijk toewijzen van de waarschijnlijke aankoopgedragingen aan de desbetreffende eenheden vormt een belangrijk probleem bij het bouwen van een nabootsingsmodel. Daartoe dienen de huishoudingen te

worden onderverdeeld in een aantal typen van bestedingsgedrag; als voorbeelden van gehanteerde kenmerken worden naast gezinsgrootte, -samenstelling en -inkomen, genoemd woonplaats of -streek, opleiding en beroep van het gezinshoofd.

Het toepassen van de berekende waarschijnlijkheden in de nabootsingsprocedure geschiedt op dezelfde wijze als de kansberekening bij het roulettespel. In de tweede en volgende aankoopperiode, bv. een week, wordt rekening gehouden met de al dan niet plaatsgevonden aankopen in de voorgaande periode door uit te gaan van een lagere resp. hogere waarschijnlijkheid.

Door het inbrengen van het beheerste experiment, bv. een hypothetische reclamecampagne, verwacht de schrijver nieuwe mogelijkheden op het gebied van de marktstrategie.

Ba VI - 12 : A III - 3

Harvard Business Review, mei-juni 1963

E 021.34 : E 738.4

Managing for Business Effectiveness

Drucker, P. F. — Alhoewel veel geschreven wordt over de plichten en werkzaamheden van de bedrijfsleider, krijgen elementaire vragen omtrent zijn taak, de onderkenning van zijn problemen en hun oplossing zelden een afdoend antwoord. Er bestaat een algemene neiging om problemen te maken, eerder dan zich te beperken tot de winstgevende activiteiten. Men vergeet veelal dat de economische resultaten direct proportioneel zijn met de opbrengsten, terwijl de kosten direct samenhangen met het aantal transacties. Afstoting van de verliesgevende producten en afnemers is dan ook dringend geboden, opdat de bedrijfsleiding zich met de haar ter beschikking staande mensen en middelen volledig op de „sterke” producten en afnemers kan concentreren. Als voorbeeld wijst de schrijver op de zeer grote produktdifferentiatie in de Verenigde Staten van Amerika, waardoor bv. de Japanse concurrentiepositie wordt begunstigd.

De werkzaamheden van de bedrijfsleiding zijn drieërlei: analyse, allocatie en besluitvorming. De analyse vereist ruime kennis van technische en economische feiten, met name van de bijdrage van elk produkt in het bedrijfsresultaat. Het probleem van de allocatie van mensen en middelen zal veelal inhouden dat bepaalde activiteiten worden ingekrompen of stopgezet. De beslissing hieromtrent vormt voor de bedrijfsleiding een vaak pijnlijke en ook riskante taak, maar tenslotte wordt zij daarvoor betaald.

Ba VI - 16

Harvard Business Review, mei-juni 1963

E 641.22

Profit Planning - Its Aims, Techniques and Limitations

Goch, D. F. — In het kapitalistische stelsel van voortbrenging vormt de winst, als drijfveer van het economisch handelen, de voornaamste maatstaf bij het verschaffen en verkrijgen van bedrijfsvermogen. De toenemende vermogensbehoefte dwingt de bedrijfsleiders tot een, zowel afzonderlijk als gezamenlijk, doelbewust winststreven in de vorm van een naar de regels van de bedrijfsbegroting opgezette winstprojectie.

Bij de berekening van het terzake relevante kengetal - winst in verhouding tot geïnvesteerd vermogen - dienen goodwill en beleggingen buiten beschouwing te blijven evenals de niet structureel tot het bedrijf behorende deelnemingen en bankcredieten. De schrijver verwerpt de netto boekwaarde als waarderingsgrondslag en verkiest de vervangingswaarde boven de historische aanschaffingsprijs.

Door vergelijking van het voor de voortgaande financiering vereiste rendement met de volgens de bedrijfsbegroting berekende winst kan de bedrijfsleiding eventuele zwakke of potentieel sterke activiteiten onderkennen en dienovereenkomstig voorzieningen treffen. De beschreven procedure is niet geschikt voor weinig vermogen eisende bedrijven welke vooral steunen op persoonlijke kwaliteiten, zoals accountantskantoren. De schrijver wijst tenslotte op de betekenis van bedrijfsvergelijkend onderzoek op dit gebied, hetgeen slechts mogelijk is indien aan de overdreven financiële geheimhouding een einde komt.

Ba VI - 18 : Ba IV - 8

The Accountants Journal, juni 1963

E 641.231.3 : E 251.3

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVORWAARDEN

De ondernemer moet de tekenen des tijds verstaan

Mattijssen, I. J. M. — Naar aanleiding van het rapport „Open ondernemerschap” wijst de schrijver op de ontwikkeling naar grotere bewustwording van de individuele mens, welke zich in het bedrijf manifesteert als een mondigheidsvraagstuk voor de medewerker, eertijds arbeider, vervolgens werknemer. De als leider erkende ondernemer

moet deze nieuwe status waar maken, hetgeen tot uitdrukking dient te komen in de doelstelling van de onderneming, t.w. het produceren zelf, de wijze waarop en de voorwaarde waaronder de produktie plaats heeft. Indien deze doelstelling wordt aanvaard, is het mogelijk de medewerkers de zin van de vrije onderneming te doen begrijpen en niet alleen welstand doch tevens welzijn te verkrijgen. Daartoe dient het personeelsbeleid gericht te zijn op de ontwikkeling tot bewuste medewerkers; een doeltreffende communicatie via de lijnorganisatie is daarbij geboden opdat medewerking aan en ter kennisbrenging van de besluitvorming wordt gewaarborgd. In grote ondernemingen is bovendien een „kortsluitende” ondernemingsraad of -kern gewenst.

Het streven naar mondigheid van de werkende mensen maakt de gelijkstelling van kapitaal en arbeid tot een verouderd begrip hetgeen betekent dat een arbeidscommissaris principieel onmogelijk is. De ongelijksoortigheid van kapitaal en arbeid staat, in principe, evenmin winstdeling toe; nochtans is het gewenst een aan het dividend gerelateerd gratificatiesysteem in te voeren. Ter zake van de jaarlijkse verantwoording van het beleid past overleg tussen de directie en de ondernemingsraad en contact tussen de commissarissen en die raad eveneens in de beoogde vorm van samenwerking binnen de onderneming.

Ba VII - 1 : Ba VI - 3
E 641.21 : E 022.3

Tijdschrift voor Vennootschappen, Verenigingen en Stichtingen,
juni 1963

Analyzing Salesmen's Compensation

Kimball, J. F. — De meest voorkomende vorm van beloning voor verkooppersoneel bestaat uit een vast salaris en een prestatietoelage. Deze toelage dient gebaseerd te zijn op de periodieke bedrijfsresultaten en een integrerend aandeel te vormen van het verkoopbeleid. Achtereenvolgens moeten worden vastgelegd de door de bedrijfsleiding gestelde verkoopdoelinden, de waardering van de verkooptaken en van de in dienst zijnde verkopers en tenslotte een passend beloningssysteem. De schrijver noemt een zevental eisen waaraan een effectief plan moet voldoen, o.a. een zodanig systeem dat personeel van het vereiste kwalitatieve niveau wordt aangetrokken, activerend werkt in de richting van het gestelde verkoopbeleid, gemakkelijk uit te voeren en te administreren is, conjuncturele flexibiliteit bezit en een redelijke aanpassing mogelijk maakt aan verwachte toekomstige ontwikkelingen.

De schrijver besluit met een voorbeeld in de praktijk. De gunstige resultaten schrijft hij vooral toe aan het nauwkeurig vaststellen van het toekomstig verkoopbeleid, aan de bereidwilligheid van de bedrijfsleiding om de verwezenlijking ervan goed te belonen, aan een goede introductie bij de belanghebbenden en aan de eenvoud van het plan.

Ba VII - 3 : Ba VI - 21
E 641.215.2 : E 641.252

Financial Executive, mei 1963

Medezeggenschap in de onderneming

Tromp, Mr. H. C. M. M. — Medezeggenschap is een zeer genuanceerd en dynamisch begrip dat naar een aantal criteria - draagwijdte, niveau en object - moet worden ontleed. Vervanging ervan door communicatie en delegatie berust op een ernstige denkfout, zoals in het rapport „Open ondernemerschap” is gemaakt. Medezeggenschap heeft juist betrekking op niet-gedelegeerde aangelegenheden terwijl communicatie met beide andere begrippen samenhangt en zich bovendien over een breder terrein uitstrekt. Het begrip onderneming dient in het kader van de medezeggenschap gezien te worden als het samenwerkingsverband van hen die met behulp van het aan de onderneming toebehorende kapitaal arbeid verrichten ter bereiking van het aan die samenwerking gestelde doel.

De schrijver kent voor medezeggenschap een centrale plaats toe aan zodanige te formeren ondernemingsraden, in welke de samenwerking van kapitaal en arbeid onder leiding van de directie zich reeds in de samenstelling van dit college weerspiegelt. Dit college dient twee functies te hebben, nl. orgaan voor samenspraak en overleg tussen kapitaal, leiding en arbeid en tevens orgaan voor overleg in de arbeidsgemeenschap zoals ook de landelijke ondernemingsraad. Via dit college, adviserend van karakter, zou o.m. aan de werknemers een zekere medezeggenschap ten aanzien van de benoeming van directeurs, als leiders van de arbeidsgemeenschap, kunnen toekomen.

Ba VII - 4 : Ba VI - 3
E 641.216.2 : E 022.3

Tijdschrift voor Vennootschappen, Verenigingen en Stichtingen,
juni 1963